

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. การผลิต

- ในปี 48 ผลผลิต 203,737 ตัน มูลค่า 5,884 ล้านบาท คิดเป็น 38% และ 30% ของปริมาณและมูลค่าสัตว์น้ำจืดทั้งหมดของไทย
- ปี 49-51 ประมาณการผลิตเป็น 181,989 ตัน, 180,075 ตัน และ 178,900 ตัน
- บริโภคภายในประเทศ 70% (บริโภคสด 89%, แปรรูป 11%) และส่งออก 30%
- ยุทธศาสตร์ปลานิล ตั้งเป้าเพิ่มผลผลิตเป็น 300,000 ตัน/ปี และส่งออก 50,000 ตัน/ปี เพิ่มพื้นที่เลี้ยง 500,000 ไร่ ในปี 2553 และเพิ่มจำนวนฟาร์มที่ได้มาตรฐานจาก 500 ฟาร์ม เป็น 2,500 ฟาร์มในปี 2553 (500% ของฟาร์มในปี 2548)
- สถานการณ์ผลผลิตปลานิลในกระชังตามลุ่มแม่น้ำโขงและลำน้ำมูลช่วงนี้ลดลง เนื่องจากสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง ทำให้ปลาตาย โดยในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี ได้รับความเสียหาย จำนวน 2,841 กระชัง คิดเป็น 70% ของจำนวนกระชังทั้งหมด

สถานการณ์ภายนอกประเทศ

1. การผลิต

- ผลผลิตปลานิลโลก 2 ล้านตัน/ปี มูลค่า 2,457 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยมีจีนเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48 ของผลผลิตทั้งหมด (FAO, 2007)
- ปี 50 จีนส่งออก 215,000 ตัน เพิ่มขึ้น 18% เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา มีตลาดหลัก สหรัฐฯ 57% เม็กซิโก 18% รัสเซีย 9% และอื่นๆ 16%
- จีนประสบปัญหาสภาพภูมิอากาศที่หนาวเย็นต่อเนื่องจากปลายปีที่แล้ว จนถึงต้นปีนี้ ส่งผลต่อการเพาะเลี้ยงปลานิล คาดว่าผลผลิตปลานิลของจีนจะลดลงถึง 80% ส่งผลให้ราคาปลานิลในปีนี้นับว่าสูงขึ้น และน่าจะเป็นผลดีต่อกลุ่มอเมริกาใต้ที่จะผลิตปลานิลทดแทนจีนในปีนี้

2. การตลาดและการค้า

- ปี 2550 ไทยส่งออกปลานิลและผลิตภัณฑ์ จำนวน 12,764 ตัน มูลค่า 670 ล้านบาท ส่งออกในรูปแบบปลานิลแช่เย็นแช่แข็ง ไม่รวมเนื้อปลาแบบฟิลเล่ดิบและไข่มากที่สุด 87%, เนื้อปลานิลแบบฟิลเล่สดหรือแช่เย็น 6%, เนื้อปลานิลแบบฟิลเล่ แช่เย็นแช่แข็ง 3%, เนื้อปลานิลสดหรือไม่บด แช่เย็นแช่แข็ง 2%, อื่นๆ 2%
- ตลาดส่งออกของไทย ปี 2550 คือ ฝรั่งเศส 32% ชาติอาหรับ 15% สหราชอาณาจักร 13% สหราชอาณาจักรอเมริกา 7% อิตาลี 5% และอื่นๆ 28%
- มค-พค. 2551 ไทยส่งออก 7,984 ตัน มูลค่า 352 ล้านบาท (ปริมาณ 65%, มูลค่า 29% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 50) และไทยนำเข้า 48 ตัน มูลค่า 7 ล้านบาท (ปริมาณ 60% มูลค่า 222% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 50)

ปัญหาอุปสรรค

- ต้นทุนการผลิตสูง โดยเฉพาะค่าอาหารเพิ่มขึ้น จากต้นปี 2551 กระสอบละ 390-400 บาท เป็นกระสอบละ 450-550 บาท เพิ่มขึ้น 15-38%

2. การตลาดและการค้า

2.1 ราคาปลานิลที่เกษตรกรขายได้ (บาท/กก)

	ใหญ่	กลาง	เล็ก
พ.ค. 50	44.25	30.77	20.48
เม.ย. 51	43.41	33.94	20.03
พ.ค. 51	44.77	35.59	19.47
%Δ พ.ค. 50	-0.43	0.19	0.00
%Δ เม.ย. 51	3.13	4.86	-2.80

ที่มา สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.2 ราคาขายปลีกปลานิล (บาท/กก) จังหวัดกรุงเทพมหานคร

	ใหญ่	กลาง
พ.ค. 50	42.87	32.65
เม.ย. 51	45.15	36.57
พ.ค. 51	45.28	36.08
%Δ พ.ค. 50	-0.87	-2.85
%Δ เม.ย. 51	0.29	-1.34

ที่มา กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์

ปริมาณ : ตัน, มูลค่า : ล้านบาท

รายการ	การส่งออก		การนำเข้า	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
พ.ค. 50	1,158.56	63.94	19.98	0.99
เม.ย. 51	1,808.20	79.45	2.10	0.04
พ.ค. 51	1,876.96	82.75	1.10	0.14
%Δ พ.ค. 50	-2.69	1.19	4.77	160.77
%Δ เม.ย. 51	3.80	4.16	-47.62	250.00

ที่มา กองประมงต่างประเทศ

3. ภาวะการแข่งขัน

- ตลาด USA มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้น 35% โดยมีจีนเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ แต่ช่วงมีนาคม 2007 จีนประสบภาวะเลวร้ายด้านภูมิอากาศ ทำให้อุตสาหกรรมปลานิลในประเทศเสียหายกว่า 80% ส่งผลในอีก 8-12 เดือน ทำให้ราคาขายสูงขึ้น และมีผลกระทบต่อตลาดแอฟริกาด้วย ซึ่งเป็นตลาดหลักที่นำเข้าจากจีน
- คู่แข่งที่สำคัญของไทยและมีต้นทุนต่ำกว่าไทย คือ จีน ฮิยิปต์ มาเลเซีย เวียดนาม และกลุ่มประเทศอเมริกาใต้ เช่น คอสตาริกา เม็กซิโก เอกวาดอร์ โคลัมเบีย บราซิล และฮอนดูรัส มีต้นทุนต่ำกว่า และยังมีควมได้เปรียบทางระยะขนส่ง ใกล้กับประเทศผู้นำเข้าหลักของโลก คือ สหรัฐฯ สหภาพยุโรป

